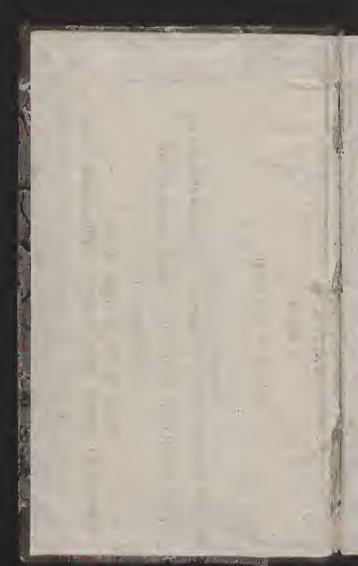
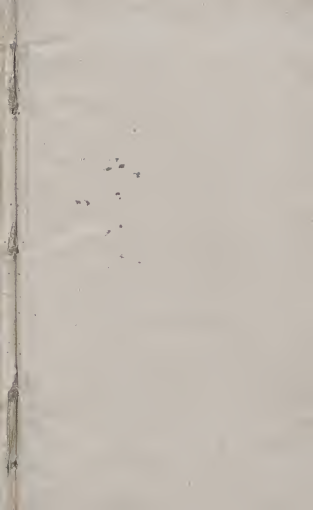
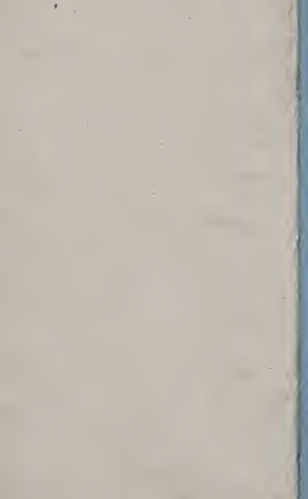

Stutt
Stafrøjs Over, isamt
Luthers Litle Frædum.

Videy. kl. 1824. 1835.
1827. 1843.
1832.

272
574 Stapzofs-kvæz.

utg. Vider. klaustr. 1827.

_____ 1827

_____ 1832

_____ 1835

og _____ 1843.

✕ St u t t

S t a f r o f s   K v e r,

á s a m t

L ú t h e r s

L i t l u   F r æ d u m

med

B o r d s á l m u m

og

B æ n u m.

Selst óinnbundið á 16 þ. reidu Silfurð.

V i d e y a r   K l a u s t r i,

Prentað á Forslag Sekretæra O. M. Stephensens

1 8 4 3.

Blíð a Barn! að gáð u,
 Bótt staf in a, án taf ar,
 Grant að mun a, sú ment in
 Minn ir þig á að finn a
 Öll að kvæð i, án vill u,
 And ar taks teikn hvar stand a,
 Glöggst skalt' og gjörf a vakt a,
 Góð tem þér lestr a hljóð in
 Þett a i þátt a látt u
 Þér, Barn! jafn an ver a,
 Lest ur þinn þá með list um,
 Lýd ir heyr a um síð ir.
 Ott a Guds æ þér sett u
 Að æf a, svo var i gæf an;
 All ir þá hjart a' af öll u
 Arn a góðs sílf u Barn i.

S t a f r o f i d.

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee,
 Aa, Bb, Cc, Dd, Ee,
 Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk,
 Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk,
 Ll, Mm, Nn, Oo, Pp,
 Ll, Mm, Nn, Oo, Pp,
 Qq, Rr, Ss, Tt, Uu,
 Qq, Rr, Ss, Tt, Uu,
 Vv, Ww, Xx, Yy, Zz,
 Vv, Ww, Xx, Yy, Zz,
 Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu,
 Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu.

Áf þessum kallast hljóð = eða raddar-
stafir: a, e, i, o, u, y, æ, ø.

Tvöfaldir hljóðstafir: á, é, (sem les-
ist je), í, ó, ú, ý, og er við þá alla herdt
á hljóðinu; líka er og: ei, en, au.

Samhljóðendur: b, c, d, f, g, h,
j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, z,
þ, verða þeir ekki nefndir með einum bólf-
staf, eins og hljóðstafirnir, heldur því að
eins, að hljóðstaf sé við þá bætt, og heita
því Samhljóðendur.

Stafrofs = röðin í vísun.

A, B, C, D, E, F,
G, H, I, J, K,
L, M, N, O, einnig P,
Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z.

X, S, T, U, (V) eru þar næst,
X, Y, Z, þ, æ, ø,
Allt Stafrofið er svo læst,
Í erindin þessi lítil tvö.

Ad = kvædin.

Ab	eb	ib	ob	ub	Ba	be	bi	bo	bu
Ac	ec	ic	oc	uc	Ca	ce	ci	co	cu
Ad	ed	id	od	ud	Da	de	di	do	du
Af	ef	if	of	uf	Fa	fe	fi	fo	fu
Ag	eg	ig	og	ug	Ga	ge	gi	go	gu
Ah	eh	ih	oh	uh	Ha	he	hi	ho	hu
Aē	eē	iē	oē	uē	Ka	ke	ki	ko	ku
Al	el	il	ol	ul	La	le	li	lo	lu
Am	em	im	om	um	Ma	me	mi	mo	mu
An	en	in	on	un	Na	ne	ni	no	nu
Ap	ep	ip	op	up	Pa	pe	pi	po	pu
Ar	er	ir	or	ur	Ra	re	ri	ro	ru
As	es	is	os	us	Sa	se	si	so	su
At	et	it	ot	ut	Ta	te	ti	to	tu
Ax	ex	ix	ox	ux	Xa	xe	xi	xo	xu
Aþ	eþ	iþ	oþ	uþ	Þa	þe	þi	þo	þu

Rómverf = og Síffru-tala.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1	2	3	4	5	6	7	8
einn	tvær	þrír	fjórir	fimm	sex	síð	átta
IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	
9	10	11	12	13	14	15	
níu	tíu	ellefu	tólf	þrettán	fjórtn	fimmtán	
XVI	XVII	XVIII	XIX	XX			
16	17	18	19	20			
sextán	seytján	átján	nítján	tuttugu			
XXI	XXX	XL	L	LX			
21	30	40	50	60			
tutt.	o. einn	þrjátíu	fjörutíu	fimmtíu	sextíu		
LXX	LXXX	XC	C	CC			
70	80	90	100	200			
fjötíu	áttatíu	níutíu	hundrað	tvö hundr.			
CCC	CCCC	(CD)	D				
300	400	—	500				
þrjú hundr.	fjögur hundr.	fimm hundr.					
DC	DCC	DCCC	CM				
600	700	800	900				
sex hundr.	síð hundr.	átta hundr.	níu hundr.				
M	MDCCCXXXIII.						
1000	1 8 4 3.						
þúsund	eitt þús.	átta hundr.	fjörutíu o. þrjú.				

Merkt: Rómi smærri rómverft tala eptir stærri, eykur það eins mikid merkingu stærri tölunnar og sú minni gylðir, en gáangi minni tala undan stærri, minskar hún allt eins þá stærri, sem hér sjeft á tölunum. Síffru tölu merkinguna, edur hvers stafs í henni, þá fleiri koma saman, sýnir tæðin, talin frá hægri til vinstri handar; þar á minnit þessi **B í s a:**

Sig mest merkir hinn fyrsti
 Mann tíu þvad annar,
 Hundrad þýðir hinn þridji
 Þúsund fjórði, vel grunda,
 Tíu þúsund tel fimta,
 Tel hundrad þúsund sjötta,
 Sjo unda Klerkar kénndu
 Ad falla þúsund þúsunda.

Brota = tala.

$\frac{1}{2}$	lesist: hálfur.
$\frac{1}{4}$	— einn þridji partur.
$\frac{1}{5}$	— þrír fimtu partar.
$\frac{1}{8}$	— fimmm áttundu partar.
$\frac{1}{10}$	— nfu fimtándu partar.
$\frac{1}{14}$	— fjórtán hundrudustu partar.
$\frac{1}{20}$	— tuttugu og fimmm þúsundustu p.

Æfingar = dæmi.

Hvernig skal lesa: Anno **MCCDXLIIX**,
sem er í Síffu tölunni 1348?

Svar: Þrettán hundrud fjörutíu og átta.
Hvöð eru 17,609?

Svar: seytján þúsund sex hundrud og níu.
Hvernig skal lesa í Lærdómsbókinni bls. 41,
þar sem stendur: 2 Móf. b. 20, 5, 6?

Sv. annarar Mósis-bókar tuttugasta Kap-
ítula, versinu fimmta og sjötta.

En bls. 93, þar sem stendur: 2 Tím. 3, 15: 17?

Sv. síðara Páls Pistils til Tímótheusar
Þridja Kap., versunum 15da til 17da.

Lestrar reglur.

Í framandi tóugu nöfnum og ordum les-
ist Au, sem á, t. d: Author, Augustus,
Paulus, Saul, lesist: Author, Augustus,
Páluð, Sál, en í íslendíflu sem öj.

Ö fyrir framau e, í, æ, v, lesist sem f, t. d:
Cedrus, Ceremonia, Process, Cirkill,
Cicero, Cæsar, Cyprianus, Cyrus, Sei-
pio, Scena, Marci, Lucæ; les: Sedrus,
Seremonia, Próseff, Sirkill, Síseró, Sesar,
Syprianus, Sena, Martsi, Lúse, og f, frö.
Annarstadar lesist c sem t, þar uppá hljóð-
ar svo vísan:

E fyrir framan ó, ú á,
 Eins hjóðar og væri f,
 En fyri framan e, æ, í,
 Sem efsi staltu freða' að því.

Ph lesist sem F, t. d. Philippus, Pharao, Phanuel, les: Filippus, Farao, Fannuel, í midju orði ph optar lesid sem ff, t. d: Sophia, Stephán, les: Soffía, Steffán; en Jóseph, er lesin Jósef.

T fyrir framan i og annann hljóðstaf til lesist sem s, t. d: Martius, Lectia, Pontius, Action, Caution, Citatia, Visitatia, les: Marsíus, Leksía, Ponsíus, Akfjón, Gát-síón, Sítatfía, Vísitatfía.

X lesist sem Ks, t. d: Xerxes, Xantippe, les: Kserkses, Ksantippe.

Z lesist í upphafi sem S, t. d: Zion, les: Sion; í midju sem ds eda ff, t. d. Nazareth, les: Nadsareth; Þezu, les þesðu; í enda opt sem st, endaz, les endast.

Æ æ (í Látinu lettri og manna nöfnum) lesist sem E, t. d: Aeneas, Irenæus, les: Eneas, Ireneus; en Oe æ lesist sem O, t. d: Oeconomus, Fœbus, les: Ofónómus, Fœbus.

Helstu aðgreiningar = merki.

, Comma í ræðu, gjerir hennar minnst-
ann aðskilnad í smærri samanhangandi tal-
háttu, en lesa skal svo, að aðgreining verði í
rómi og lestri við hvert, edur og anda við
þau, en ekki þar á milli.

; Semicolon gjerir stærri aðgreiningu
ræðunnar enn Comma, og minni enn
Punktur og skal anda við hvert eitt.

: Colon gengur á undan meiningu edur
ræðu-logi, sem vísið er á að eftirfylgi, og
skal anda þar við, t. d: Gudspjallid hljóð-
ar, sem fylgir:

. Punktur, aðgreinir meiningar og flauð-
ur, og skal fortakslausi anda við sérhvern.

? Qvæstio (spurningar-teikn) setst aptan
við hverja þá meiningu í ræðunni, sem inni-
heldur spurningu, skal þar eftir laga róminn
og anda við það teikn, t. d: ertú gamall?
litli piltur! fannstu nokkud að lesa? dregur
þú ekki senminn?

! Exclamatio (hróp = teikn) brúfast við
áfallanir og þá menn dást að, furða sig yfir,
kveina yfir einhverju, t. d: heyrir þid,
börn! en hvað fallega er lesið núna! ó! að
eg kynni það einn! æ! þar vantar mikið til!
Við hvert þvilíft teikn á í lestri að stald-

ra nokknd edur anda, og laga róminn eptir efninu.

( ) Parenthesis er sett utan um orð eða meiningu, sem skotid er inni aðra til aðgreiningar, og á eptir þeim teiknum að aðgreina lesturinn; t. d.: eg skal (til að færa sönnur á mál mitt) segja þér sögu: þar er þó innfirklaða skotid inni þessa meiningu: eg skal segja þér sögu.

= Hyphen (samtengingar = merki) hvar orð skiptast í línur, eða eru samsett, t. d.: fram = vegið.

' Apostrophus setst oft, einkum í skáldskap, sem teikn, að hljóðstafur sé úrfelldur eða eigi úr að fellast í saung, svo fegra sé hljóð, eða lángrar hendingar falli betur í lagið, t. d.: um það 'Pilatus finnti' ei þar, hvar í er undanfellt í finnti; hóad ádur heyrð' og nam, sýngist: heyrði og nam.

— Pagnar = merki krefur litla viðstöðu eða þögn við sérhvort, sem fyrirleður í ræðum, brúlast einkum í undrunar = edur harma = tölum milli orða, þá mega gleði, sorg, hræðsla, bræði edur þessháttar ofbóð gjörir náttúrunni erfida edur óeiginlega samanhángandi og viðstöðulausa ræðu, og skal þar, eptir efninu, allteins í lestri, ræðuna

suðurflíta við teiknin; þau brúfast og, þegar einhver hættir að tala í midri meiningu, t. d.: eg vil þig vegsama minn Gud! — þú Konungur — og losa þitt nafn um aldir og að eilífu — daglega vil eg losa og þrifa þitt nafn æ og að eilífu. — *Æ!* mig aumann! — eg hefi mist — allt — sem mér var fjærast — í heiminum — og —

(?) edur (???) edur og (!) ellegar (!!!) sett þannig inní midjar klausur edur meiningar, sýnir, að verid sé að stopast að því, sem í nærstu ordum á undan edur klausu segist, og að menn furði sig magnlega yfir því, edur spyrji að áfergilega, hvert þetta sé mögulegt, eða í hverju það sé falid? Til dæmis: í *Tíðindanna I. Bindis 1tu Deild*, sem prentud var 1796 stendur bls. 120: „að Georg Konungur III. í Englandi hafi ráðid af að framhalda afmætti svona udsýnlegu og réttlátu (???) strídi.“ Þar vill teiknid þýða: hvernig kunni það stríð að alíðast nauðsynlegt ellegar réttlátt? Þar var langt frá. Í somu bólf er, bls. 136, með (!!!) stopast að þeirri Keisara náð, sem úrskurdadi midaldra mann til 60 ára fastala-fángelsis, en hlífði honum fyrir að sitja þar alla æfi.

Þessi adgreinsingar = teikn eru hin markverdustu og öllum þeim nauðsynleg að þekkja og hafa í minni, sem eiuhverntíma vilja með skilningi og skammlítid. kunna að lesa; því þó fljótt og viðstöðulaust verði pulid í þenibingi og graut áfram, er það optast hræmuglegur lestur, á hvern úngmenni mega ekki venjast, heldur á að lesa stíllt, með skilningi og eptirþánka, hælfandi og lækkandi rómi og adgreinsingi í lestrinum, allt eptir efninu, viðlíft og þá tveir talaft við venjulega, þegar bil = torn er þeirra á milli. Þetta hafa nú síðadar þjóðir fyrir laungu þekkt að vera því fram- ar ómíssandi að kenna únglingum, sem þeirra egin og annara skilningur og uppbyggíng af lestrum, er svo mjög undir góðu og greinilegu lestra lagi kominn, en hverju- toeggja eyðir stórum, já, optlega gjoreyðir óadgreint, eintóma þembíngs þvödur, sem — því verr — endast hjá sumum við

hvert andartak, með svæfandi seymi og kvæðafylfri, hvað þið, blefsud Børnin! sem lærið nú að stauta eptir þessu Stafröfð Everi, kostgæfilega skulud fordast. Seinna munuð þið sjá og sanna, að ykkar framför í bók-lestri og öðru góðu, skal verða ykkar egin og annara heidur og uppbygging, og ykkar nálinga og vina fögnudur! *)

---

*) Framanstrifadur Stöfunar- og Lestrar-reglur munu öllum almenníngi nægja. Geldri manna börn ættu þarómót að kynna sér vel Herra Prófessor Rasks 1830 útkomna Lestraför, og réttitunarreglur, einkum þau, er sett verða til menta.

S á l i t t i
 L ú t h e r s
 K a t e k í s m u s.

P e t t a e r u
 Tíu Laga = Bodord Guds.

Fyrsta Bodord.

Ég er Drottinn Gud þinn, þú
 skalt ekki hafa annarlega Gudi fyr-
 ir mér.

Hvad er það?

Það er: vér egum yfir alla hluti fram,
 Gud að óttast, hann að elska og á hann
 einn að trúa.

Annad Bodord.

Þú skalt ekki leggja nafn Drott-
 ins Guds þíns við hégóma, því
 Drottinn mun ekki halda þann

saklausann, sem brúkar hans nafn
hégómlega.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elsta
Gud. Engum egum vér illt að biðja í
hans nafni, ekki sverja við það né fjolkingi
fremja, ekki ljúga né svikja; heldur egum
vér Guds nafn að ákalla í öllum vorum
naudsynjum, það að tilbiðja, losa það og
því þakke að gjöra.

Þriðja Bodord.

Minnstu að helga hvíldardaginn
Drottins Guds þíns.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elsta
Gud. Að vér ekki fyrirlitum prédikunina
né hans ord; heldur egum vér það heilagt;
að halda, gjarnan heyra það og læra.

Fjórdi Bodord.

Seidra skaltú Södur þinn og Móð-
ur, svo þér vel vegni og þú verð-
ir lánglífur á jördunni.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elsta Gud.
Að vér ekki fyrirlitum vora foreldra, né þá,
sem yfir oss eru bodnir, ekki þá til reidi reita.

um; heldur þá í heidri höfum, þjónum þeim og hlýðnir séum, elskum þá og vörðing veitum.

Fimta Bodord.

Þú skalt ekki mann deyða.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elska Gud. Að vér ekki meidum hold vors náunga, eða gjörum honum mein í nokkru; heldur egum vér honum að bjarga og viðhjálpa í öllum hans lífs nauðsynjum.

Siötta Bodord.

Þú skalt ekki hórdóm drýgja.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elska Gud. Að vér lífum hreinferðuglega bæði í ordum og verkum, og að hvort einn elski og í heidri hafi sína ehta = persónu.

Sjounda Bodord.

Þú skalt ekki stela.

Hvad er það?

Það er: vér egum að óttast og elska Gud. Að vér ekki grípum góð eða peninga vors náunga, eða með fölskum kaupreyri eða undirbyggju undir öðrum; heldur egum vér

honum að hjálpa, svo hans góð og uppeldi ávartist og varðveitist.

Attunda Bodord.

Dú skalt ekki vera falskann vinnisburð á móti þínum náunga.

Hvað er það?

Það er: vér egum að óttast og elska Guð. Að vér ekki ránglega ljúgum nokkru á vörn náunga, ekki svikjum, bakslum eða ófrægjum haun í nokkru; heldur egum vér hann að afsaka, allt gott um hann að tala og færa alla hluti til betra vegar.

Níunda Bodord.

Dú skalt ekki girnast hús náunga þíns.

Hvað er það?

Það er: vér egum að óttast og elska Guð. Að vér ekki með flærd stundum eptir arfi eða ur fafsteign vörð náunga, edur undir ofðrögum með yfirvarpi laga og réttinda; heldur egum vér þar til að hjálpa og styrkja að hann hafi sitt allt ófladdað.

Tíunda Bodord.

Dú skalt ekki girnast kvinnu náunga þíns, ekki þjón né þjónustu

kvinnu, ekki ura né asna og efféret þad hans er.

Hvad er þad?

Þad er: vér egum ad óttast og elska Gud. Ad vér ekki burt-tælum eða loffum frá vorum náúnga hans egin-kvinnu, þjónustufólk eða kvíffé; heldur egum vér ad áminna og ráðleggja ad hværr og einn sé samt og stundi ad þjóna, þad honum skyldugt er.

Hvad segir Gud um þessi Bodord?

Gann segir svo í 2 Mós. b. 20, 5. 6. Eg er Drottinn þinn Gud, eg er vandlátur Gud, sem læt straff fyrir fedranna ránglæti koma fram á börnunum í þridja og fjórda lið, þad er ad segja á þeim sem mig hata; eg er líka sá, sem ausfýni mistunsemi í þúsund liðu á þeim, sem mig elska og við þá, sem vandrveita mín bodord.

Hvad er þad?

Þad er: Gud hótar þeim öllum þínu sem afvitja þessum hans Bodordum; því egum vér ad óttast og hræðast hans straff, og efféret ad gjöra á móti hans Bodordum; en þeim öllum, sem þessi hans Bodord halda, losar hann síani náð, mistun og öllum góðum hlutum; þar fyrir egum vér Gud ad

elsta, trúa honum og treysta og eptir hans
Bodordum gjarnan að gjöra.

Trúar = Þátningin.

Fyrsta Grein.

Um Sköpunina.

Eg trúi á einn Gud, Södur
almáttugann, Skapara himins
og jarðar.

Spad er það?

Það er: eg trúi að Gud hafi skapað mig,
ásamt öllum öðrum sköpnum, og að hana hafi
gífur mér önd og lífama, augu, eyru og alla
limi, þar með skyn og skilningar-vit, og að
hann öllu þessu enn þá við mætti heldur. Hér
til veitir hann mér og fyrirsser nóglega, og
daglega gefur hann mér klæði og stjæði, mat
og drykk, húsnæði og heimili, födur og móður,
akur og fólksfé og allt það, sem gott er, með
öllu því eg meðþarf til þessa lífs uppheldis.
Hann verndar mig og varðveitir frá öllum
skæða og háða og öllum illum hlutum. Allt
þetta gott veitir hann mér af sinni einstærri,

födurlegri, gudlegri góðgiernd og mistun, án allrar minnar verðskuldunar. Fyrir hvað allt eg á honum þakfir að gjöra, honum þjóna og hlýðinn að vera. Þetta eru vissuleg sannindi!

Önnur Grein.

Um Endurlausnina.

Eg trúi á Jesúm Krist Son hans eingétinn Drottinn vorn, hverr ed gétinn var af heilögum Anda, fæddur af Maríu meyu, pindur undir Pontsío Pilató, krossfestur, deyddur og grafinn; nidursté hann til helvitis, en á þriðja degi reis hann upp frá dauðum, uppsté hann til himna, situr nú til Guds Söðurs almáttugs hægrí handar, og þaðan mun hann koma að dæma lifendur og dauða.

Hvað er það?

Það er: eg trúi að Jesús Kristur sé sannur Gud, af Föðurnum gétinn fyrir allar aldir, líka sannur maður, fæddur af Maríu meyu; að hann sé minn Drottinn, sem mig glatadann og fyrirðæmdann mann hefir afrei-

ad, endurleyft og frelsad frá öllum syndum, dauðanum og djöfulsins valdi, ekki með gulli eða silfri, heldur með sínu heilaga, dýrmæta blóði og sinni saklausu pínu og dauða, svo að eg sé hans eiginleg eign, lifi undir hans valdi í hans ríki, honum þjóni í eilífu réttlæti, meinleysi og sáluhjálp, líka sem hann er sjálfur af dauðanum upprifinn, lifir og ríkir að eilífu. Þetta eru vissuleg sannindi!

Þriðja Grein.

Um Helgunína.

Eg trúi á heilagann Anda og að sé ein, heilög almennileg frístileg kirkja, sem er samneyti heilagra, fyrirgefning syndanna, holdsins upprísa og — eftir þetta líf — eilíft líf.

Hvad er það?

Það er: eg trúi að eg gæti ekki af sjálfs míns eigin kræpti eða skilningi trúad á Jesúm Kríst minn Drottinn eða til hans komist; heldur hefir heilagur Andi mig, með gudsþjallanna fénningu kallad og upplýst með sínum ástgjöfum, helgad mig og viðhaldið

í rétttri trú; líka sem hann alla aðra fristna menn á jörðu, fallar, samansafnar, upplýsir, helgar og í rétttri trú á Jesúm Krist varðveitir; í hverri fristilegri kirkju hann náðarsamlega fyrirgefur mér og öllum trúudum daglega allar syndir, og á efsta degi mun hann uppvekja mig og alla menn af dauða og gefa mér með öllum rétttrúudum, fyrir Jesúm Krist, eilíft líf og fálshjálp. Þetta eru vissuleg sannindi!

Drottinleg Bæn.

Sadit vor, Þú, sem ert á himnum!

Hvad er það?

Það er: Gud vill hér með tilkoma oss og lokka að vér trúna skulum, að hann sé vor réttilegur Sadit og vér hans sannarleg börn, svo vér þess heldur með fullu trúnaðar trausti megum hann biðja, eins og góð börn biðja sinn elskulegann föður.

Fyrsta Bæn.

Helgisti þitt nafn.

Hvad er það?

Það er: Guds nafn er sannarlega í sjálfu sér heilagt, þó vér bidjum ekki; en vér bidjum í þessari bæn, að það einnig helgisti hér með oss.

Hvernig skóður það?

Þegar Guds ord kénnist réttilega og hreinlega og vér eptir því lifum heilaglega, eins og Guds börnum hæfir; þar til hjápi oss vor elskulegi Faðir á himnum! en hvort, sem sbruvísi kénnit eða lifir, enn Guds ord býður, sá vanhelgar Guds nafn á meðal vor; þar frá varðveiti oss vor elskulegi himnesti Faðir!

Önnur Bæn.

Tilkómi þitt ríki.

Hvad er það?

Það er: Guds ríki kómur að sennu án vórrar bænar af sjálfu sér til; en vér bidjum í þessari bæn, að það einnig kómi til vor.

Hvernig skóður það?

Þegar Gud gófur oss sinn heilaga Anda, sá oss veitir þá náð, að vér trúum hans

heilaga orði, lífum heilaglega, hér stundlega, en annars heims eilíflega.

Þriðja Bæn.

Verði þinn vilji, svo á jörðu, sem á himni.

Hvad er það?

Það er: Guds góður og náðugur vilji verður á himnum, þó vér bidjum ekki; en vér bidjum í þessari bæn, að hans vilji verði hér á meðal vor.

Hvernig stédur það?

Þegar Gud ónýtir og hindrar öll ill ráð og vondann vilja þeirra, sem því valda, að Guds nafn vanhælgast og hans ríki náist ekki til vor að koma, sem eru: djöfullinn, heimurinn og vor holdlegur vilji; heldur styrkir hann oss og stöðuga gjerir í sínum ordum og í trúnni, allt til vorra æfiloka; þetta er hans miskunsamur og góður vilji.

Fjórða Bæn.

Géfosu í dag vort daglegt braud.

Hvad er það?

Það er: Gud gefur að sonnu daglegt braud, jafnvel vondum mönnum, þó vér bidjum ekki, en vér bidjum í þessari bæn, að

hann láti oss vort daglegt braud vidurkenna og með þakklæti til vor medtaka.

Þvad falloft daglegt braud?

Þad falloft allt þad, sem naudsýnlegt er til þessa lífs bjargar, sem er: matur og drykkur, klæði og stjæði, hús og heimili, tödur og engjar, hvílfénadur, góð og peningar, góð ehta:persóna, hlýðin börn, dýggj þjónustu-fólk, trúir og frómir yfirmenn, góð almúgans stjórñ, hagstæð vedurátt, fridur, heilbrigði, fidssemi, heidur, góðir vinir, trúfastir nágrannar og allt annad þessu líft.

Þ i m t a B æ n.

Syrirgéf oss vorar skuldir, svo sem vér og fyrirgéfum vorum skuldur nautum.

Þvad er þad?

Þad er: vér biðjum í þessari bæñ, að þadur vor himnestur, vilji ekki álíta vorar syndir, svo hann, fyrir þeirra skuld, vilji ekki veita oss vora bæñ — því vér erum allra þeirra hluta ómaklegir, sem vér hann umbiðjum og höfum þad ekki verðskuldad — heldur að hann vilji oss þad allt gefa af sinni eginlegu náð; því daglega syndgum vér og verðskuldum ekki annad enn straff; svo viljum

vér og einnig þarámóti fyrirgefna af hjarta þeim, sem ofs á móti brjóta, og gjöra þeim gott sem við ofs misgjöra.

Sjötta Bæn.

Þigi leid þú ofs í freistni.

Hvad er það?

Það er: Gud freistar að sonnu einlíð manns; en vér biðjum í þessari bæn, að hann vilji vernda ofs og varðveita, frá andskotans, heimskins og holdsins vélum, svo vér hröpum ekki fyrir þeirra tilteygingu í vantrú, óvæntingu edur aðrar stór-syndir og lesti; og þó vér freistumst af öllu þessu, þá láti hann ofs um síðir yfirvinna og sigrinum halda.

Sjunda Bæn.

Seldur frelsa ofs frá illu.

Hvad er það?

Það er: hér biðjum vér alls í einu í þessari bæn, að Gódir vor himneskur frelsi ofs frá öllu illu til lífs og fálars, farsældar og heidurs; en að síðustu, þegar vor dauðastund er komin, gefi hann ofs góðanu afsóng og taki ofs mistunsamlega til sín úr þessum eynda-dal inn í himnaríki. Amen.

Hvad er það?

Það er : að eg skal vera fullviss, að þess-
ar vorar bænir séu vorum himneska Föður
þaknuðmilegar og af honum heyrðar ; því
hann hefir sjálfur stípað, að vér skyldum með
þessum hætti biðja og hefir lofað að hann
vilji öðs bænheyrna. Amen! Amen! það er :
já, sannarlega, það skal svo vera.

Skirnar Sakramentid.

1. Hvað er Skírn?

Skírnin er ekki einsamalt vatn, heldur
er hún það vatn, sem saman er reirt og
bundid með Guds bodordi og með Guds
ordi samtengt.

2. Hvert er það Guds ord?

Það vor Gertra Jesús Kristur sagdi hjá
Matthæusi í 28da Kap: Farid og gjörid
alleslags Þjódir að mínum Lærifveinum,
og stírid þær til nafns Föðurs og Son-
ar og heilags Anda.

3. Hvað útvegar Skírnin öðs og veitir?

Hún útvegar öðs og veitir fyrirgefningu

syndanna, frelsar oss frá dauðanum og djöflinum og gefur þeim öllum eilífa sálshjálp, sem trúa því, er Guds ord og fyrirheit losa.

4. Hver eru þau Guds ord og fyrirheit?

Þau vor Herr Jesús Kristur segir hjá Markúsi í 16da Kapítula: Svær, sem trúsit og verður skírdur, sá mun hólpinn verða, en hverr, sem ekki trúit, sá mun fordæmast.

5. Hvernig fær vatnid verkad svo veglegra hluta?

Vatnid má aldrei slíks orka, heldur veitir það Guds ord — hvert ad er í og með vatninu — og trúin, hver od slíkum Guds ordum í vatninu trúir; því fyrir utan Guds ord er vatnid einsamalt vatn en engin Skírni; en þegar Guds ord samlagast vatninu, þá er það Skírni. Það er náðarfyllt lífsins vatn og endurgétningar laug í heilögum Anda, eins og Páll Postuli segir í Sendibréfinu til Títusar í 3ja Kapítula:

Eftir sinni miskunsemi hefir Gud oss hólpna gjort, með endurgétningarlauginni og endurnýnginni, sem skídur af heilögum Anda, hverjum hann hefir nóglega úthellt yfir oss fyrir Jesúm Krist vorn Lansna

ata, svo vér, réttlættir fyrir hans náð yrðum erfiugjar eilífs lífs eptir voninni. — Þessi ord eru sann og trúanleg. —

6. Hvað merkir þólik vatns Skírni?

Hún merkir það: að sá hinn gamli Adam í oss, á daglega að drekkjast og deyðast fyrir ydrun og yfirbót, með öllum syndum og vondum girndum, og síðan daglega framfoma og upp optur rísa nýr maður sá, er lifa skal í réttlæti og heilagleika fyrir Gudi æfinlega.

7. Hvar stendur það skrifad?

Páll Postuli segir í Sendibréfinu til Rómverja 6ta Kapítula: Svo erum vér með Kristi greftraddir í skírninni til dauðans, að líka sem Kristur er uppvakinn frá dauðum fyrir dýrd Fæðursins, svo egum vér að ganga í nýu líferni.

Altaris Sakramentid.

1. Hvað er Sakrament Altarisins?

Altaris Sakramentid er sannarlegt hold og blód Drottins vors Jesú

Kristo, undir braudi og vini, af sjálfum Jesú Kristi innsett, ofþ kristnum mönnum ad eta og drekka.

2. Hvar stendur það skrifad?

Svo skrifa þeir heilögu Gudspjallamenn, Matthæus, Markús, Lúkas og Postulian Páll:

Vor Gerra Jesús Kristur, á þeirri nóttu sem hann sviðinn var, tók hann braudid, gjordi þakfir og braut það, og gaf sínum Lærifveinum og sagði: takid og etid, það er minn lifhami, sem fyrir yður verdur gefinn. Gjorid það í mína minningu.

Somuleidis eptir Kvöldmáltidina, tók hann káleifinn, gjordi þakfir, gaf þeim hann og sagði: drekkid allir héraf, þetta er káleifur ens Nýa Testamentis í mínu blóði, sem fyrir yður úthellist til fyrirgefningar syndanna. Gjorid þetta — svo opt, sem þér það drekkid — í mína minningu.

3. Hvað stóðar ofþ með þessum hætti ad eta og drekka hér af?

Það sjóna mér þau ord, sem hér standa; fyrir yður gefst og úthellist til fyrirgefningar syndanna; því ofþ ventist

fyrir þessi ord, í Sakramentinu syndanna fyrirgefning, eilíft líf og sáluhjálp, því hvar syndanna fyrirgefning er, þar er einnig lífid og sáluhjálpin.

4. Hvernig fær líkhamleg berging verkab svo mikla hluti?

Berging brauds og víns verkar það í engann máta, heldur ordin, sem hér standa: fyrir yður gefst og úthellist til fyrirgefningar syndanna; hver ord að eru hjá líkhamlegri bergingu svo sem höfudstykki í þessu Sakramenti. Hverr, sem þessum ordum trúir, hann óðlast allt það, er þau innihalda og upphljóða, sem er syndanna fyrirgefning.

5. Hverr neytir þessa Sakramentis maflega?

Að fasta og sig líkhamlega þar til að bula, er að sonnu góð ytri fidssemi; en þá er sannarlega maflegur og velskittadur, sem trúir þessum Krists ordum: fyrir yður gefst og úthellist til fyrirgefningar syndanna. En hverr, sem ekki trúir þessum ordum og esar þau, hann er ómaflegur; því þetta orðid: fyrir yður, krefur fullkomlegar trúar í hjartanu.

S i g n í n g í n.

I nafni Guds Föðurs, Guds
Sonar og Guds heilags Anda.

Drottinnleg Bæn.

Fadir vor, þú sem ert á himn-
um. Helgist þitt nafn. Til-
komi þitt ríki. Verði þinn vilji,
svo á jörðu, sem á himni. Gef
oss í dag vort daglegt braud.
Fyrirgef oss vorar skuldir, svo
sem vér og fyrirgefum vorum
skuldunautum. Eigi leid þú oss
í freistni, heldur frelsa oss frá
illu. Þvíad þitt er ríkid og
mátturinn og dýrdin ad eilífu.
Amen.

Blessunar Orðin.

Drottinn blessi mig og vard-
veiti mig! Drottinn láti sína

ásjónu lýsa yfir mig og sé mér
nádugur! Drottinn upplýpti
sínu augliti yfir mig og gefi
mér frid!

Bordsálmurinn fyrir máltíð.

Allra augu vona til þín, Drott-
inn! og þú gefur þeim þeirra
fædu í hæfilegann tíma; þú upp-
lýfur þinni hendi og sedur allar
lifandi sképnur með þinni blesun.

Dýrd sé Gudi Födur, Syni
og heilögum Anda, svo sem hún
var að upphafi, er enn nú og
vara mun að eilífu. Amen!

Gud Fadir! miskuna þú ofð!
Kristi Guds Sonur! miskuna
þú ofð! Gud heilagur Andi!
miskuna þú ofð!

Fadir vor! þú sem ert á himnum, etc.

Drottinn Gud, himneskur
Fadir! blessa þú ofð og þessar

þínar gáfur, sem vér meðtökum til vor áf þinni miskunsamlegri góðgirni, fyrir Jesúm Kríst vorn Drottinn og Herra. Amen!

Bordsálmurinn eftir máltíð.

Þakkið þér Drottni, því hann er góður, og hans miskunsemi varir eilíflega! hverr ed öllu holdi gáfur fæðu, kvikfénaðinum sitt fôður og úngum hrafnanna, sem hann áfalla. Hann hefir enga lyst á styrkleika hestsins, ekki heldur þóknun á fótleggjum mannsins. Drottni eru þeir allir þóknanlegir, sem óttast hann og til hans miskunar vona.

Dýtd sé Gudi Fôður, Syni, etc.

Gud Fadir! miskuna þú oss! etc.

Fadir vor, þú, sem ert á himnum, etc.

Þakkið gjörum vér þér, Drottinn Gud himnéstur Fadir! fyrir

Jesúm Krist vorn Herra, og fyrir allar þínar gáfur og velgjörninga, þú, sem lifir og ríkir ad eilífu. Amen!

Skrifta = málin.

Ainn kjæri, verdugi Fadir í Kristi! eg bid þur ad heyrta mína játningu, upprisa mína gudrækni, hugga mig med Guds orði og boda mér synda frittun í Jesú nafni.

Eg aum og syndug manneskja, játa almáttugum Gudi og allum hans stórmerkjum, en afneita mínum og hans óvinum, synd og allu ógudlegu athæfi; líka meðkénui eg fyrir Gudi og þur, minu kjæri Fadir! ad eg er sekur í óteljandi syndum í gegn mínum Gudi og Skapara; eg meðkenni: ad eg hafi hans vilja og bodord brotið í þaunfum, ordum og verkum, en, þá sjalðan eg hafi rétt einlæglega viljab gjöra þið góða, hafi þó jafnan loðað við mig það þið vonða. **U!** þetta ángtar mig nú af hjarta, vil eg

því feginn allra minna synda yðrast, þeim
 afláta og víðsjá, með rétttri trú og trausti til
 Guds miskunar, fyrir Jesúm Krist minn
 Lausnara. Eg endurnýja nú alvarlega það
 heit og loford fyrir Guds alþýgna augliti
 og Yður, að láta mér daglega framfara í
 öllu góðu, og breyta eptir mínis Frelsara
 bæmi, hvers þínu og dauða endurminningu
 eg halda vil í dag; Gud virðist að gefa
 mér sína náð þar til í Jesú nafni! Amen.

Bæn fyrir Ekrístitir.

Ransaka mig, ó Gud! og prófa mitt hjarta!
 gef mér að þekkja, hvert eg hafi einlæglega
 elskað þig, og hvert eg hafi alvarlega látid
 mér vera umhugad um minn kristinnðóm.
 Dypna minn skilning, svo eg læri rétt að þekkja
 sjálfann mig, að eg ekki, mér til skada, dragi
 sjálfann mig á talar í því, sem mest átrúður í
 mínum sáluhjálparefnum, né gjöri lítid úr
 syndunum, sem þú hatar. Minn Gud! eg
 vil nú, fyrir þínum alþýgnu augum, ransaka
 mitt hjarta og mitt framferði; eg vil ekki fyrr
 neyta holds og blóðs mínis Frelsara, heldur

ennu eg með víðu gæti sagt: að eg sé hans fannarlegt barn, er framvegis vilji leitast við að hlýdnast og breyta eptir honum. Gíf mér hér til aðstoð þíns góða anda, minn Gud! Eg vil nú ganga fram fyrri þinn þénara, og meðfénna þér og honum mínar syndir; æ! fyrir þér fæ eg ekki dulist; það mun fyrir þínum dómi á síðan opinbert verða öllum englum og mönnum, hvort eg er. Vát mig því, minn góði Gud! ekki svíkjja sjálfann mig, heldur með hræsniðlausu hjarta framkoma fyrir þig í dag og ætíð! Amen!

Bæn eptir Skrifur.

Losu þú Drottinn, sjála mín! nú er eg þess viss, að Gud hefir, fyrir mínar Frelsara Jesú Krists skuld, fyrirgefíð mér allar mínar syndir, þegar eg að eins efni þau elsku- og hlýðnið-heit, er eg nú vann mínum Skopara; eg hefi ekki annað verðskuld að enn straff, en Gud hefir audsýnt mér náð; hans Sonur er dáinn á krossinum fyrir mig svo eg mætti lifa. Nú vil eg framvegis, Gudi og Frelsara mínum til þóknun-

ar, sem svo mikil elskadi mig, hata allar
 syndir, og í öllu ástunda að hlýdnast hans
 bodum. Þessu hefi ég nú lofað þér, minn
 Guð og Frelfari! Þát mig aldrei í minni
 umgengni gleyma þessu lofordi, þá verð ég
 verðugur bordgæstur við míns Jesú kvöldmál-
 tid í dag, og fæ þá fullvissu um minna
 synda fyrirgefningu, sem ég gét huggað mig
 við í lífi og dauða. Amen!

Bæn fyrir Bergingu.

Svo syndugur, svo óverðugur sem ég er,
 svo vill þó minn Frelfari unna mér þeirrar
 náðar, að ég má nú framkoma að hans há-
 bordi, til að medtaka þar hans líkama og
 blóð, sem pant og fullvissu um minna synda
 fyrirgefning, **W!** minn Guð! gef mér náð
 til að kunnast við, hverfu grunnlaus þessi
 elsta er! Guðs Sonur, sjálfur Föðursins
 ljómi, hriggist fyrir mínar syndir allt í
 dauðann; Guðs Sonur sveitir blóðinu und-
 ir minni og alls heimsins synda sekt; Guðs

Sonur lætur sig fjöttra, spotta, húðstrýkja, þyrnum krýna og á krossinn negla, til að endurleysa mig, fallna mannestju; Guðs Sonur leggur lífið út fyrir mig, sem seltur var eilífs dauða. O! hversu dýru verði er eg keyptur! hversu öldungis heyrir eg, með öllum kröptum sálar og lífhama, mínum þrelsara til, sem svo heitt hefir elst að mig! Með þessu hugarfari vil eg ganga til þinnar máltíðar, minn guddómlegi ástoinur! Þakklátur yfirvega þína ómetanlegu elsku til mín, og uppörfa með henni sjálfann mig, til að lifa þér hédanaf. Styrkt mig þar til, minn Guð! með þínum Anda, í Jesú nafni! Amen!

Bæn eftir Bergingu.

O! hversu mikil á eg að þakka þér, minn þrelsari! eg fæ ekki með ordum útmálad stærð þinnar elsku; eilíflega vil eg elska þig, því þú hefir óúrsegjanlega elst að mig. Þér hefir eg að þakka fyrirgefningu minna synða, Guðs náð, rósemi samvitskunnar og eilíft líf. Lát mig aldrei gleyma þessum dýr-

mætu velgjörðum! Hédan af vil eg flýa og forðast allar syndir, svo eg missi ekki aptur þína náð. Min æra, mín unadsemd, mín æðsta sæla sé sú: að elsta þig, hlýða þér, fylgja þínu dygða bæmi og í öllum míns lífs athöfnum gjöra það, sem rétt er og þér vel þóttast. Gef mér þar til náð þína og aðstod, svo megna eg allt fyrir þig. Amen!

Morgun = Bæn.

Þ þínu blefskada nafni, ó Jesú! byrja eg nú þenna dag; minn fyrsti þánki og mín fyrsta ydja sé, að losa þig og þakka þér, minn Gud! er svo dásamlega hefir verndad mig í nótt frá öllu fari; þín náðlegd umkríngdi mig, og þín forsjón vakti yfir mér á meðan eg soaf og vissi ekkert af mér, og nú hefir þú gefið mér lifandi og heilbrigðsum að sjá aptur dags = ljósið. Góðgjarni Góðir! þín missun og trúfesti er og hefir verið ný og fersk yfir mér á hverjum morgni. Þín gjæðsta gaf mér í fyrstu lífið, þín náð

hefir hingat til viðhaldid því, glætt þad og
 endurnært með svo mærgum gjæðum; ó!
 hverninn þann eg verðuglega að þakka þér
 allt þad góða, sem þú óaflátanlega auðsýnir
 mér óverðugri sképnu þinni! æ! eg vil á-
 stunda að vera í dag og ætíð þitt gott og
 hlýðid barn; eg vil vanda mig og vera trúr
 í því, sem gott er og eg á að gjöra; eg
 vil hafa þinn vilja og þín boðorð mér fyrir
 lifnadar reglu; viðhaldtu hjá mér þessum
 góða ásetningi! vaki hann í minni sálu við
 hvert þad verð, er eg tek mér fyrir hendur
 í dag; styrki hann mínum orðum og athöfnu-
 um í allri minni umgengni, þá mun eg, fyrir
 þinn frept, góði Guð! fá stöðugt syndarinnar
 freistingar, sem vond bæmi og mínar girndir
 kynnu að búa mér í dag og eg ekki fyrirfje.
 Verndaðu mig enn þá í dag, og halð þú
 mér stöðugt við þad eina, að óttast þig og
 elska, þá er eg viss um þína velþóknun,
 þína vernd og aðstoð; þá megna eg alla
 hluti fyrir þann, sem mig máttugann gjörir,
 Jesúm Krísti minn Endurlausnara. Amen!

Kvæð = Bæn.

Þofadur veri góður Guð! sem hefir gífir
 mér lífð og heilum að útenda þenna dag,
 undir sinni gjæðsturíku vernd og varatekt!
 Hversu margt og mikil gott hefir þú nú
 auðsýnt mér í dag, minn gjæðsturíki himneðti
 Gæðir! þú hefir ekki einungis haldið mér við
 lífið, heldur og þar á ofan svo fæðurlega
 sjeð mér fyrir lífsins nauðpurstum, gífir mér
 fæt og fæði, heilsu og heilbrigði, verndað
 mig frá óteljandi meinsemdum og slisum, sem
 mig annars hefðu þunnad að henda, og gífir
 mér marga ánægju stund og mærg tæfifæri
 til að læra að þekkja þinn vilja og breyta
 eptir honum mér til farsældar; þetta og ó-
 teljandi margt annað gott, er eg ekki þekki,
 hefir þú veitt mér í dag; en — hefi eg þá
 lifað þenna dag, sem þitt hlýðið barn, og
 látið ríkbóm þinnar gjæðstu vinna mig til
 að verða þvð betri, sem eg lífi lengur, og eg
 þygg þína velgjörninga fleiri? æ! eg finn
 stóran brest hjá mér í þessu; mig ángar
 nú, að eg er svo mjög undir syndina seldur;

æ! fyrirgefðu mér það samt, fyrir mín
 Lausnara Jesú forþénustu sakir, og virdstu
 enn þá í nótt að taka mig undir þína vernd
 og gjæfslu; þér einum trúi eg fyrir mér á
 meðan eg sef og veit ekkert af mér; í þinni
 vernd hvíli eg öruggur; og ef þessi nótt
 skyldi verða mín síðasta, þá verði þinn vilji,
 í þínar hendur fel eg minn anda. Amen!

Landferdamanns Bæn.

Góði Gud! þú verndarinn allra þeirra, sem
 á þig treysta! í þínu nafni áforma eg nú
 mína reisu; vertú mín fylgd og minn veg-
 vífari, svo þann mig ekkert slít að henda! þér
 befala eg mig nú og mitt óform, þú einn
 kannað að forsjála mín fyriræki; vertú mér nú
 og jafnan nálagur með náð þinni, og virdstu
 að greiða hvert mitt spor mér til heilla.
 Afvend frá mér öllum flisum, hættum og ó-
 lustu tilfellum, og ber mig svo á þínum hönd-
 um, að eg stenti ekki fót minn við steini.
 Gef mér farsællega að útrétta mín erindi í

þínum ótta og eptir þínu bði, mér og mínum meðbræðrum til nota, og leid mig svo heilann og gladann heim aptur; þá vil eg þakklátur þrifa þína gjæðstu, sem aldrei yfirgæfur þá, er öruggir fela þér sín efni, og í Jesú nafni setja á þig einann sína trú og von. Amen!

Sjóferdamanns Bæn.

Almáttugi Guð! þú ert já vísi og góði höfudstépnanna Herri, og undir eins minn Gæðir! í trausti þinnar náðarríku handleiðslu, byrja eg nú, veif og hjálpar þarfandi mannstja, þessa hættusömu sjóferð; þú þekkir best þær hættur, sem mér og voru litla skipi bæn-
ar eru, af óstöðugu sjáfarins hafi, er afmál-
ar mér dauðans ímind á hverri öldu, sem
rís umkring þessi veiklu skipsbord, er bera mitt
líf; æ! vertú mín lífs verndari, minn leið-
togi og minn besti forunautur, því hverjum
stuldi eg þora að trúa fyrir mér, ef ekki
þér, minn almáttugi Gæðir og trúfasti lífgjaf-

ari! banna þú þínum flépnunum, vindi og sjó,
 að granda mínu og vor allra lífi, þá hlýða
 þær. Gef oss forsjállega að gétu sjed við
 öllum fyrirsjáanlegum hættum af blindstérjum,
 böðum, grynníngum og öðru, en afvendi sjálf-
 ur þeim óþekktu. Uppljúf þinni mildu hendi
 og send þú oss þína blessun! bjóð sjáfarins
 afgrunni að opna sitt ríka skaut, til að upp-
 fylla vorar nandþurstir. Þér befala eg mig
 með skipi og varnadi, leidd þú oss alla farsæl-
 lega, og vernda oss við öllu tjóni, þá vil-
 jum vér losa og prísa þína gjæðsku, sem svo
 dásamlega annast sín börn. En sé það þinn
 náðugur vilji, að þessi reisa skuli verða vor
 dauðagangur, ó! svo gef mér og oss öllum
 vel viðbúnum að mæta voru síðasta. Í
 þínum höndum er vort líf, gjör þú við oss
 eptir þinni velpóknun; vertú að eins vor
 fadir, og gef oss eilífa hvíld og sælu hjá
 þér, fyrir vors blessada meðalgangara Jesú
 Krísts forþénuðu fadir. Amen!

Bæn um góðann afgang.

Mistunfami Gud og Fadir! þú einn ert
 Herra lífsins og dauðans; mínir tímar
 standa í þinni hendi, þú hefir ákvarðað minna
 daga tal, eptir viðdómi og gjæðstu hefir þú
 það ákvarðað; þar við hughrenstir sig
 minn andi, er eg þenki fram á mína óvísðu
 endalýkt; æ! þú einn veitst hvað marga
 eða fáa daga eg á nú eptir ólifada; gíf
 mér því varengdarsamar að brúka og telja
 mína daga, því óvísari, sem eg er um
 þeirra tölu og þeirra endalýkt; þetta veit
 eg, að mér, eins og öllum mönnum er
 eitt sinn ásett að deyja, og þar eptir kémur
 dómurinn, æ! gíf mér víðlega að búa mig
 þar undir nú strax í mínum heilbrigðu dög-
 um, svo eg lært fái að deyja, áður enn eg
 dey; gíf mér opt og alvarlega að þenkja
 um mína burtför, grófina, dóminn og ei-
 lifdina, svo mun dauðans umþenking aftra
 mér frá mörgum syndum, en gjöra mig á-
 stundunarsamann í því, sem gott er, og ebla
 má mína sönnu farsæld; dauðans sífellda

endurminning mun gjöra mig afhugasamari um sjálfann mig, vareggðarsamann í meðlæti, og vongóðann í mótlæti. Og þá mín daudastund lofs aðfémur, svo gef mér, ó Jesú! í fræpti þíns dauda, að yfirvinna allar daudans ógnanir, svo eg mætti vel tilreiddur með glæðri von og óskælsðri samvitstu, stíla við heim þenna með öllu því, er mér vænt um þykir í honum og innleiddast í þá sælu víst, sem þú, minn blesaði Lausnari og bróðir! hefir mér og öllum þínum trúudum afrekað fyrir þinn dauda. Amen!
